

ה"ע 4445/01

בית הדין להגבלים עסקיים

לפני כבי השופט יחונתן עדיאל - אב בית הדין

בעניין: סעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988

ובעניין:

1. שופרסל בע"מ
2. רבוע כחול - ישראל בע"מ
3. קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ
4. החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ
5. טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ
6. יפאורה - תבורי בע"מ
7. מעיינות עדן בע"מ

המבקשות

ע"י ב"כ עו"ד רון גזית, רוטנברג ושות'

- נ ג ד -

הממונה על ההגבלים העסקיים

ע"י ב"כ עו"ד זיו אברמוביץ'

הממונה

מרשות ההגבלים העסקיים

החלטה

לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה ובתגובתו של הממונה על ההגבלים העסקיים, שוכנעתי שהתסדר הכובל נשוא הבקשה, שעיינוו שיתוף פעולה בין המבקשות בהקמתו והפעלתו של תאגיד המחזור אשר נועד להגשים את תכליתו של חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999, הנו לטובת הציבור.

לפיכך, אני מאשר את ההסדר נשוא הבקשה בתנאים המומלצים על ידי הממונה ומוסכמים על ידי המבקשות, לתקופה של 3 (שלוש) שנים ממועד הגשת הבקשה (27.3.2001).

ניתנה היום, י"ט בחשוון תשס"ב (5 בנובמבר 2001), בהעדר הצדדים.

המזכירות תמציא העתק ההחלטה לב"כ הצדדים בפקסימיליה.

י. עדיאל, שופט
אב בית הדין

נספח א' - תנאים לפעילותו של תאגיד המיחזור

1. הגדרות

- "אדם" - לרבות תאגיד ;
- "אדם קשור" - אדם השולט בחבר בתאגיד המיחזור, תאגיד הנשלט על ידי חבר בתאגיד המיחזור וכל תאגיד הנשלט בידי מי מאלה ;
- "בית עסק" - כהגדרתו בחוק הפיקדון ;
- "דירקטור חיצוני" - כמשמעותו בחוק החברות, התשנ"ט - 1999 ;
- "הממונה" - הממונה על הגבלים עסקיים ;
- "זיקה" - כל אחד מאלה: קיום יחסי עבודה או מתן שירות באופן אחר, קיום קשרים עסקיים, החזקה בזכות בתאגיד או כהונה כנושא משרה ;
- "זכות בתאגיד" - כל אחת מאלה:
- (1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה ;
  - (2) זכות להצביע מכוח מניה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע מכוח המניה ;
  - (3) זכות למנות דירקטור או מנהל כללי, ובתאגיד שאינו חברה - בעלי תפקידים דומים ; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או מנהל כללי בתאגיד כבעל הזכות למנותו ;
  - (4) זכות להשתתף ברווחי התאגיד ;
  - (5) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו ;
  - (6) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (5), אף אם תוארה שונה.
- "חבר בתאגיד" - יצרן, יבואן או אדם אחר שלו זכות בתאגיד המיחזור ;
- "חוק ההגבלים העסקיים" - חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 ;
- "חוק הפיקדון" - חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999 ;
- "יבואן" - כהגדרתו בחוק הפיקדון ;
- "יצרן" - כהגדרתו בחוק הפיקדון ;
- "מכל משקה" - כהגדרתו בחוק הפיקדון ;
- "מקבלי שירותים מהתאגיד" - יצרנים ויבואנים של משקאות ובעלי בתי עסק שאינם חברים בתאגיד מיחזור אך מקבלים שירותים מתאגיד מיחזור כאמור ;
- "תאגיד המיחזור" - תאגיד מיחזור שהוקם לפי חוק הפיקדון.

2. תאגיד המיחזור מונופולין

תאגיד המיחזור יוכרו כבעל מונופולין בשרותי איסוף של מכלי משקה.

3. חברות בתאגיד המיחזור

- (1) כל יצרן, יבואן או בית עסק יהיה רשאי בכל עת להצטרף כחבר בתאגיד המיחזור ויהיה זכאי לייצוג בניהול ענייני התאגיד ;
- (2) על אף האמור בסעיף 8א(א)(2) לחוק הפיקדון, לא יהיה ארגון המייצג יצרנים, יבואנים או בתי עסק, חבר בתאגיד המיחזור.

4. הנהלת תאגיד המיחזור

- (1) לפחות שליש מחברי דירקטוריון תאגיד המיחזור יהיו דירקטורים חיצוניים ;
- (2) אדם שהוא נושא משרה או עובד מנהלי בכיר במי מהחברים בתאגיד המיחזור לא יהיה נושא משרה, עובד או יועץ בתאגיד המיחזור, והכל בין במישרין ובין בעקיפין ;
- (3) על אף האמור בסעיף קטן (2) לעיל, רשאי הממונה לאשר, מראש ובכתב, מינויו של עובד מנהלי בכיר במי מהחברים בתאגיד המיחזור כנושא משרה, עובד או יועץ בתאגיד המיחזור ;
- (4) כל אדם המשמש כנושא משרה, כעובד מנהלי בכיר ו/או כאחראי מטעם תאגיד המיחזור על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון, יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו ומידי כל שישה חודשים קלנדריים, על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'.

5. פעילותו של תאגיד המיחזור

- (1) בפעילותו של תאגיד המיחזור, יתבצעו המגעים בין החברים בתאגיד באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בין החברים בתאגיד המיחזור, כולם או מקצתם ; בכלל זה -
  - (א) החברים בתאגיד המיחזור לא יעבירו לתאגיד המיחזור ותאגיד המיחזור לא יקבל מהחברים בו כל מידע שעניינו עלויות, רווחיות או תמחור הנוגעים לפעילות מי מהחברים בתאגיד ו/או למתחרה של מי מהם ;
  - (ב) מידע שהועבר לתאגיד המיחזור הנוגע לענייניו של חבר בתאגיד לא יועבר לחבר אחר בתאגיד ;
  - (ג) מגעים בין החברים בתאגיד המיחזור ייערכו בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולו השוטף של תאגיד המיחזור בלבד ולשם כך בלבד ;
  - (ד) מנהל תאגיד המיחזור, מנהל התפעול, מנהל הכספים והאדם האחראי מטעם התאגיד על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון לא יהיו בעלי זיקה כלשהי למי מהחברים בתאגיד המיחזור.
- (2) תאגיד המיחזור יקבע נהלים כתובים להבטחת קיום האמור בפסקאות משנה א' - ד' לעיל.

(3) מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, תאגיד המיחזור לא יעביר לחבריו מידע, במישרין או בעקיפין, לרבות מידע בדבר היקף מכלי המשקה המלאים הנמכרים על ידי החברים בתאגיד המיחזור ו/או על ידי המקבלים שירותים מתאגיד המיחזור ובדבר כמות המיכלים הריקים הנאספים על ידי תאגיד המיחזור או מי מטעמו, למעט הכמות המצרפית של אלה. אין באמור לעיל כדי למנוע מתאגיד המיחזור העברת מידע למי מהחברים בו ו/או למי ממקבלי השירותים ממנו ובלבד שהמידע המועבר נוגע כולו למקבל המידע ולו בלבד;

(4) כל החלטות תאגיד המיחזור ופעולותיו של זה יתועדו בכתב טרם או בעת עשייתן כך שכל כתב כאמור יישמר במשרדי תאגיד המיחזור ויומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יתועדו כל אלה –

- (א) פרוטוקול מלא מכל ישיבות הנהלת תאגיד המיחזור, כולה או מקצתה;
- (ב) נוסח מלא של כל החלטות הנהלת תאגיד המיחזור;
- (ג) כל תכתובת בין תאגיד המיחזור למי מחבריו שעניינה, במישרין או בעקיפין, קביעת סכום הפיקדון, העברת כספים ו/או העברת מידע;
- (ד) כל העברת כספים מחבר בתאגיד המיחזור לתאגיד או התחייבות לערוב לתאגיד זה.

(5) אחת לשנה, בראשית השנה, ידווחו תאגיד המיחזור וכל החברים בו לממונה על האמצעים אשר ננקטו על ידם בשנה שחלפה על מנת להבטיח אי העברת מידע כאמור לעיל; תאגיד המיחזור יעביר אל הממונה אישור חתום בידי כל חברי הדירקטוריון והחברים יעבירו אל הממונה אישור חתום בידי מנהלם הכללי בדבר נקיטת אמצעים כאמור.

6. קביעת סכום הפיקדון

מבלי לגרוע מהוראות חוק הפיקדון, ייקבע סכום הפיקדון כדלקמן:

(1) כל יצרן או יבואן רשאי לקבוע את סכום הפיקדון על מכלי משקה המיוצרים ו/או המשווקים על ידו ולשנותו מעת לעת;

(2) תאגיד המיחזור רשאי לקבוע, בהחלטה פה אחד של הדירקטוריון, סכום פיקדון שונה מהקבוע בחוק הפיקדון ליצרנים ו/או ליבואנים שונים ולסוגי מכלי משקה שונים. ליצרן או ליבואן תהא זכות וטו על החלטה כאמור, ככל שהיא נוגעת למכלי המשקה המיוצרים ו/או המשווקים על ידו, בין אם הוא חבר בתאגיד המיחזור ובין אם הוא מקבל ממנו שירותים.

7. קביעת דמי הטיפול שישולמו לתאגיד המיחזור

(1) על פי בחירת תאגיד המיחזור, ייקבע גובה דמי הטיפול שייגבו מהחברים בתאגיד המיחזור וממקבלי השירותים מהתאגיד, על ידי מומחה חיצוני אחד או על ידי שני מומחים חיצוניים, שאינם קשורים במי מהחברים בתאגיד המיחזור או בבעל עניין באחד או יותר מהם או שיש להם זיקה למי מהם;

(2) התגלעה מחלוקת מהותית בין שני המומחים או פער משמעותי בגובה דמי הטיפול שקבע כל מומחה כאמור בסעיף קטן (1) לעיל, רשאי התאגיד למנות מומחה חיצוני שלישי שיתקיימו בו תנאי הכשירות הנדרשים מהמומחים דלעיל, אשר יכריע בסוגייה זו ;
(3) המומחה או המומחים, על פי העניין, יעבירו אל הממונה דיווח בדבר גובה דמי הטיפול שנקבעו על ידם ויפרטו את הבסיס הכלכלי לפיו הם נקבעו.

8. קבלני משנה של תאגיד המיחזור

בחירת קבלני המשנה של תאגיד המיחזור תיעשה בדרך של מכרז תחרותי המבטיח כי, בכפוף לתנאי מינימום במכרז, ההצעה הזוכה תהא ההצעה הזולה ביותר.

9. אי אפליה

(1) שירותי תאגיד המיחזור, לרבות גביית דמי הטיפול, יינתנו לחברים בתאגיד המיחזור ולמקבלי שירותים על בסיס שוויוני ;
(2) אחת לשנה, בראשית השנה, יעביר תאגיד המיחזור לממונה אישור חתום על ידי רואה חשבון חיצוני, לפיו בשנה שחלפה ניתנו שירותי תאגיד המיחזור על בסיס שוויוני.

10. צעדים בעלי השפעה זהה

תאגיד המיחזור והחברים בו יימנעו מנקיטת צעדים העלולים להביא להפרת תנאים אלה.

11. תחולה

(1) כל איסור או הגבלה החלים על תאגיד המיחזור, מי מחבריו או אדם הקשור במי מהם יחולו בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות באמצעות אדם אחר ;
(2) תנאים אלה יחולו על תאגיד המיחזור, על החברים בו ועל כל אדם קשור במי מהם. מובהר בזה כי הפרת התנאים על ידי אדם קשור מהווה הפרה של התאגיד או מי מחבריו הקשור באותו אדם.

12. הכרעה ופרשנות תנאים אלה

כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה ; למען הסר ספק בלבד יובהר כי אין באמור כדי לגרוע מזכותו של צד לעתור לבית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לקבוע בסעיף 35 לחוק ההגבלים העסקיים.

13. שונות

אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים.

נספח א'

אני החתום/ה מטה, ... נושא/ת ת.ז. שמספרה ..... המתמנה לשמש כ
 ..... בתאגיד המיחזור, מצהיר/ת בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים לאישורו של תאגיד המיחזור מיום .....
2. אני מודע/ת לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס לקבלת אישור בית הדין להגבלים עסקיים לתאגיד המיחזור.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת תנאי האישור הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת כי במסגרת תפקידי בתאגיד המיחזור לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

_____ תאריך   _____ שם מלא   _____ חתימה

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום ..... הופיע/ה בפני מר/גב' ..... בעל/ת ת.ז. ....
 ואחרי שהזהרתי/ה כי עלי/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים הקבועים בחוק
 אם לא יעשה/תעשה כן, אישר/ה את נכונות ההצהרה הנ"ל וחתם/ה עליה בפני.

_____ עו"ד .....

118
4445

הודעה על קביעת חבר בני אדם לצורך קבלת פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים

לפי חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה) התש"ן-1990

בתוקף סמכותי לפי ההגדרה "דמי שכירות" בסעיף 31 לחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת השעה) התש"ן-1990 (להלן - הוראת שעה) אני קובע את "הדסה ויצו קנדה - המכון למחקר מיסודי של עלויות הנוער" עמותה רשומה מס' 58-0008945, כחבר בני אדם לענין דמי שכירות לגבי שגר הדירה שהיא משלמת בשל שכירות דירות, המשמשות למגורי הנכים והסוּעֵדִים אותם.

תוקף הקביעה מיום כ"ג בטבת התש"ס (1 בינואר 2000) עד יום ר' בטבת התשס"ד (31 בדצמבר 2003) וכל עוד הוראת השעה בתוקף, לפי המוקדם.

כ"ג בניסן התשס"א (16 באפריל 2001) (חמ 2407-3)

אוסקר אבוזק
סגן נציב מס הכנסה

י' ס"ח התש"ן, עמ' 148; התשס"א, עמ' 220.

הודעה על קביעת חבר בני אדם לצורך קבלת פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים

לפי חוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת שעה) התש"ן-1990

בתוקף סמכותי לפי ההגדרה "דמי שכירות" בסעיף 31 לחוק מס הכנסה (פטור ממס על הכנסה מהשכרת דירת מגורים) (הוראת השעה) התש"ן-1990 (להלן - הוראת השעה) אני קובע את "אקים - אגודה לקידום סניף אזור חדרה והשומרון" כחבר בני אדם לענין דמי שכירות לגבי שגר דירה שהיא משלמת בשל שכירות דירה המשמשת לדיוור לאנשים המוגבלים בשכלם.

תוקף קביעה זו מיום א' באב התש"ס (2 באוגוסט 2000) וכל עוד הוראת השעה בתוקף.

כ"ג בניסן התשס"א (16 באפריל 2001) (חמ 2407-3)

אוסקר אבוזק
סגן נציב מס הכנסה

י' ס"ח התש"ן, עמ' 148; התשס"א, עמ' 220.

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק) אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל בדלקמן:

הצדדים לחסדר:

שופרסל בע"מ

ריבוע כחול - ישראל בע"מ

קלאבמרקט רשות שיווק בע"מ

י' ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

ילקוט הפרסומים 4985, ט"ז באייר התשס"א, 9.5.2001

7.1.2 חוועדה תהא ראשית להוסיף או להפחית מסכום התשלום הכספי האמור, בהתאם לנסיבות הענין, כגון: אחרות, דרגת נכות ומצב סוציאקונומי;

7.1.3 החלטת הוועדה בנושא נזקי גוף סופית.

7.2 נזקי רכוש:

7.2.1 בכפוף לאמור בפסקאות 7.2.2 ו-7.2.3 להלן, יהיו תקנות 8 ו-9 לתקנות מס רכוש וקרן פיצויים (תשלום פיצויים) (נזק מלחמה ונזק עקיף) התשל"ג-1973 (להלן - תקנות מס רכוש);

7.2.2 לא יינתן סיוע בגין נזקים עקיפים:

7.2.3 על החלטות הוועדה בנוגע לגובה הנזק בלבד, ניתן יהיה לערור בפני ועדת ערר כמשמעותה בתקנה 12 לתקנות מס רכוש, ובהתאם למועדים הקבועים בתקנה 11 לתקנות מס רכוש;

8. כתובת הוועדה: חטיבת תביעות וביטוח, משרד הביטחון, רח' הארבעה 22, הקריה, תל אביב.

כתובות משרדי מס רכוש:

ירושלים - רח' כנפי נשרים 66

תל אביב - דרך פתח תקוה 55

מרכז - דרך פתח תקוה 55

חיפה - רח' פליים 15

באר שבע - שדרות שור 1

טבריה - רח' אלחדיף 23

נצרת - רח' פאולוס השישי 701

נתניה - רח' סמילנסקי 6

רחובות - רח' רוזנסקי 11

חדרה - רח' הלל יפה 1

כ"ט בניסן התשס"א (29 באפריל 2001) (חמ 3045-3)

דוד בר

יושבת ראש הוועדה

י' ק"ת התשל"ג, עמ' 1682.

הודעה בדבר סמכותו של רשם בית דין לעבודה

לפי צו בית הדין לעבודה (הגדלת סכום התובענות שבסמכות הרשם) התשמ"ח-1988

בהתאם להוראות סעיף 2(ג) לצו בית הדין לעבודה (הגדלת סכום התובענות שבסמכות הרשם) התשמ"ח-1988, אני מודיע כי החל ביום ח' בניסן התשס"א (1 באפריל 2001) הסכום של התובענות שבסמכותו של רשם בית דין לעבודה הוגדל ל-34,400 שקלים חדשים.

כ"ט בניסן התשס"א (22 באפריל 2001) (חמ 730-3)

דן ארבל

נשיא בית משפט מחוזי

מנהל בתי המשפט

י' ק"ת התשמ"ח, עמ' 696; י"פ התש"ס, עמ' 3299.

(5) המדרד על בסיס ממוצע 1985 - 720,7121 נקודות;

(6) המדרד מקושר לבסיס ספטמבר 1951 - 25,537,524.49 נקודות.

כ"ז בניסן התשס"א (19 באפריל 2001)

(חמ 892-3)

יוסף יהב

הסטטיסטיקן הממשלתי

ביטול אברזות על אזורים נגועים במחלת הניוקסל

לפי פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש].

התשמ"ה-1985

בחוק סמכותי לפי סעיף 18 לפקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש]. התשמ"ה-1985, אני מבטל את האברזות על המושב עברון, ומושב שומרה, במועצה האזורית מעלה יוסף באזורים נגועים במחלת הניוקסל.

ד' באייר התשס"א (30 באפריל 2001)

(חמ 126-3)

עזר ניר

מנהל השירותים הווטרינריים

¹ סיח התשמ"ה, עמ' 84.

² י"פ התשס"א, עמ' 2184.

³ י"פ התשס"א, עמ' 2319.

הודעה על הגשת בקשה לביעור חומר ארכיוני

לפי תקנות הארכיונים (שמירתם וביעורם) של תיקי בחי משפט ובתי דין דתיים, התשמ"ז-1986

בהתאם לתקנה 4 לתקנות הארכיונים (שמירתם וביעורם) של תיקי בתי משפט ובתי דין דתיים, התשמ"ז-1986, אני מודיע כי בית המשפט לענינים מקומיים חיפה הגיש בקשה לביעור חומר ארכיוני במפורט להלן:

(1) תיקים שיש בהם ברירת קנס או ברירת משפט שהקנס שילם, משנת 1998;

(2) תיקים בענן רישוי עסקים ובענן חוקי עזר אחרים, משנת 1995;

(3) בקשות שונות, משנת 1995.

ל' בניסן התשס"א (23 באפריל 2001)

(חמ 82-3)

אביתר מרחל

גזר המדינה

¹ ק"ת התשמ"ז, עמ' 1342.

הודעה בדבר חילוט טובין

לפי פקודת היבוא והיבוא [נוסח חדש]. התשל"ט-1979

אני מודיע, בהתאם לסעיף 9 לפקודת היבוא והיבוא [נוסח חדש]. התשל"ט-1979, כי הטובין המפורטים להלן, שמען בעליהם אינו ידוע, חולטו לפי סעיף 7(א) לפקודה האמורה, מאחר שיובאו בניגוד לצו מתן רישיונות יבוא, 1939:

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 32, עמ' 624.

² ע"ר 1939, תוס' 2, עמ' 1201; ק"ת התשי"ט, עמ' 341.

2637

החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ

טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ

יפאורה - תבורי בע"מ

מעיונות עדן בע"מ

הנבם או השורות נושא החסדר:

איסוף מכלי משקה ריקים, כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן - חוק הפיקדון).

מהות הבבילה כמתואר בבקשה:

שיתוף פעולה בהקמת תאגיד מתוזר כמשמעותו בחוק הפיקדון.

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגור עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב, בתוך שלושים ימים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע-4445 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רח' בנפז נשרים 22, קומה ג', ירושלים, שבעות העבודה הרגילות.

כ"ה בניסן התשס"א (18 באפריל 2001)

(חמ 680-3)

דרור שטרם

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

² סיח התשנ"ט, עמ' 170; התשי"ט, עמ' 173 ו' 272.

הודעה בדבר פגיעתה של זכות נפט

לפי חוק הנפט, התשי"ב-1952

אני מודיע לפי סעיף 65 לחוק הנפט, התשי"ב-1952, על פגיעתו של הרישיון 2299/נתניה² ביום י"ט בניסן התשס"א (12 באפריל 2001).

כ"ב בניסן התשס"א (15 באפריל 2001)

(חמ 629-3)

יחזקאל רוקמן

הממונה על עניני הנפט

¹ סיח התשי"ב, עמ' 322.

² י"פ התשי"ט, עמ' 3625; התשס"א, עמ' 142.

הודעה על עיבוד סטטיסטיקה

לפי פקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972

לפי סעיף 16 לפקודת הסטטיסטיקה [נוסח חדש], התשל"ב-1972, אני מודיע כי: מדד המחירים לצרכן לחודש מרס 2001 היה כמפורט להלן:

(1) המדרד על בסיס ממוצע 2000 - 99.7 נקודות;

(2) המדרד על בסיס ממוצע 1998 - 106.1 נקודות;

(3) המדרד על בסיס ממוצע 1993 - 167.7137 נקודות;

(4) המדרד על בסיס ממוצע 1987 - 406.0350 נקודות;

¹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 24, עמ' 500; ס"ח התשל"ח, עמ' 201.

ילקוט הפרסומים 4985, ט"ז באייר התשס"א, 9.5.2001

רו"ח יוסי בכר: תם עידן המיזוגים בענף ראיית החשבון – והחל עידן הרכישות

מאת בן-ציון ציטרין

לת בנאסר'ק ובהירסק המקומי, וגם בשל המצב הפוליטי והביטחוני. גי' "מיזוגים ורכישות" הן חלק מפילוסופיית הכלכלה החדשה, אמר.

בכר העריך, כי הפעם המשרד דים הגדולים יהיו פאסיזמים יתור, ויהיו אלה בעלי המשרדים הקטנים שיתרפקו על דלתות הפידמות הגדולות. תקופת הרכישות תתאפיין, לרעת בכר, בכך שהמשרדים הגדולים יקנו תיקים של משרדים קטנים, או רואי חשבון של משרדים המתמחים בתחומים ספציפיים.

בשנים האחרונות חוו כל ששת המשרדים הגדולים בארץ מיזוגים בהיקפים שונים; להערכת בכר,

רו"ח יוסי בכר, שותף ומנהל במשרד רואי החשבון ליובושיץ קסירר, הנמנה עם רשת ראיית החשבון הבינלאומית אנדרסן, מעריך כי עידן המיזוגים בענף ראיית החשבון בישראל תם – וכי עתה יחל עידן הרכישות; לדבריו בכר, אחרי כמה שנים של טלטל לוח בענף, שבהם ששת המשרדים הגדולים בישראל התמוגגו עם משרדים נוספים, התייצב מבנה הענף כך שאין בו למעשה כיום פרסנציאל למיזוגים.

לעומת זאת, סבור בכר, נכנס הענף לתקופה של רכישות – גם בשל המצב במשק (המיתון), המפר

המיזוגים העיקריים ב-97-2000

שם הפירמה	רשת בינל	מיזוגים עיקריים
קוסט, פורר את גבאי	ארוסט אנד יאנג	גבאי ושות', רצ'קובסקי-פריד, ברחילי
סומך-חייקין	KPMG	ברויידא ושות'
קסלמן וקסלמן	PwC	דורון ושות', שחק ושות'
בויטמן אלמגור	דלויט טוש	פרידמן-שפירא, אלמגור
ליבושושיץ-קסירר	אנדרסן	בבלי ושות', צינגרבר
שלמה זיר-האפט	BDO	הורוביץ-אשרת, מרוך-סובול-שור, ויטקובסקי-ברמזון, האפט את האפט

המשרדים הגדולים (נציגי הרש' תחת הבינלאומיות). לדעתו, למשרדים אלה יהיה יתרון בתור מים ספציפיים כאשר המשרדים הקטנים יחפשו כל דרך לחבר לששת הגדולים.

המשרדים הממוקמים בין המקום ה-7 וה-10 בדירוג עשרת המשרדים הגדולים, ומוגדרים כבינרניים (פואן קנה, שיף-הנפרץ ושטראוס-לוד), אינם צפויים להתמוגג בקרוב עם אחד מחמשת

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן: "החוק"), אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

הגדרים להסדר:

שופרסל בע"מ
רבע כחול - ישראל בע"מ
קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ
החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ
טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ
יפאורה - תבורי בע"מ
מעיינות עדן בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

איטוף מכלי משקה ריקים, כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק הפיקדון").

מחוז הכבילה כמתואר בבקשה:

שיתוף פעולה בהקמת תאגיד מחזור כמשמעותו בחוק הפיקדון.

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב, תוך שלושים ימים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע-4445 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

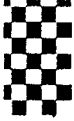
דיוור שטחים

הממונה על הגבלים עסקיים (במזל)

ירושלים, כ"ה ניסן תשס"א
18 אפריל, 2001

(1) ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

תיק ה"ע 4445/01
בקשה 15/01

בית הדין להגבלים עסקיים
בבית המשפט המחוזי בירושלים

בפני כב' השופט עדיאל - המשנה לאב בית הדין

בעניין: סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988

ובעניין: 1. שופרסל בע"מ

2. רבוע כחול - ישראל בע"מ

3. קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ

4. החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ

5. טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ

6. יפאורה - תבורי בע"מ

7. מעיינות עדן בע"מ

ע"י ב"כ רון גזית, רוטנברג ושות', עו"ד

משד' רוטשילד 46 תל-אביב 66883.

טלי: 03-5667979, פקס: 03-5667778

המבקשות

נגד: הממונה על הגבלים עסקיים

ע"י ב"כ עו"ד זיו אברמוביץ'

ואו עו"ד מרשות ההגבלים העסקיים

רח' כנפי נשרים 22, ירושלים 91341

טלי: 02-6556111, פקס: 02-6515330

הממונה

המלצה לומתן היתר זמני להסדר כובל

בהתאם לסעיף 13(א) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים") ולהחלטות בית הדין מהימים 27 ו- 28 במרץ 2001, מתכבד בזאת הממונה לחמליץ על מתן היתר זמני למבקשות לנהוג על פי ההסדר הכובל נשוא הבקשה העיקרית בעניין זה, בכפוף לקיומם של התנאים המוסכמים על המבקשות, המצורפים בזה ומסומנים כנספח א' להלן.

ואלה טעמי החמלצה:

א. כללי

1. המבקשות הן שלוש רשתות השיווק הגדולות בישראל וארבעה מיצרני ומשווקי המשקאות הגדולים בישראל, המבקשים להקים תאגיד משותף על מנת שזה יוכר כתאגיד מיחזור כמשמעות מונח זה בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999 (להלן: "תאגיד מיחזור" ו- "חוק הפיקדון" בהתאמה).

אישור
 3113
 בתיאור
 חזית
 ציור

רשות ההגבלים העסקיים

29.4.01.

ירושלים,

הע- 4445

לכבוד

גבי עליזה רוזן

הממונה על חקיקת משנה

משרד המשפטים

רחוב צאלאח א דין

ירושלים

הנדון: הודעה על רישום הסדר כובל

מצ"ב הודעה החתומה על ידי הממונה על הגבלים עסקיים, לגבי רישום הסדר כובל ופרסומו ברשומות בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים התשמ"ח-1988.

אנא אשרו והעבירו לפרסום בהתאם.

בברכה,

צפורה נחמן

העתק: המחלקה ליחסי ציבור - אנא פרסמו בשני עיתונים יומיים
 (בפקס: 02-6259274)

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן: "החוק"), אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

שופרסל בע"מ

רבוע כחול – ישראל בע"מ

קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ

החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ

טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ

יפאורה – תבורי בע"מ

מעיינות עדן בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

איסוף מכלי משקה ריקים, כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק הפיקדון").

מהות הכבילה כמתואר בבקשה:

שיתוף פעולה בהקמת תאגיד מחזור כמשמעותו בחוק הפיקדון.

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב, תוך שלושים ימים מיום פרסום ההודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע-4445. במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

ד"ר שלום

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, כ"ה ניסן תשס"א

18 אפריל, 2001

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על רישום בקשה לאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בהתאם לסעיף 7(ב) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988¹ (להלן: "החוק"), אני מודיע כי נרשמה בקשה לאישור הסדר כובל כדלקמן:

הצדדים להסדר:

שופרסל בע"מ
רבע כחול – ישראל בע"מ
קלאבמרקט רשתות שיווק בע"מ
החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ
טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ
יפאורה – תבורי בע"מ
מעיינות עדן בע"מ

הנכס או השירות נושא ההסדר:

איסוף מכלי משקה ריקים, כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק הפיקדון").

מהות הכבילה כמתואר בבקשה:

שיתוף פעולה בהקמת תאגיד מחזור כמשמעותו בחוק הפיקדון.

בהתאם לסעיף 8(ב) לחוק אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל, איגוד עסקי וכן ארגון צרכני רשאים להגיש לבית הדין להגבלים עסקיים התנגדות מנומקת בכתב, תוך שלושים ימים מיום פרסום ההודעה זו ברשומות.

ההסדר האמור פתוח לעיון הציבור בתיק הע-4445 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, קומה ג', ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

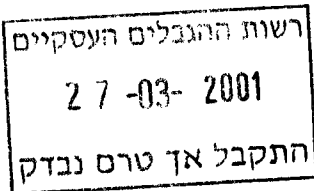

ד"ר שחרם

הממונה על הגבלים עסקיים (בפועל)

ירושלים, כ"ה ניסן תשס"א

18 אפריל, 2001

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128

בקשה לאישור הסדר כובל

בהתאם לסעיף 7 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, מוגשת בזה בקשה לאישור בית הדין להסדר כובל שפרטיו כדלקמן:

1. הצדדים להסדר המבקשים את הפטור –

- שם: שופר סל בע"מ (ח.צ. 520022732)
- מען: רח' שמוטקין 30, ראשון לציון.
- שם: ריבוע כחול ישראל בע"מ
- מען: רח' העמל 2 איזור התעשייה אפק, ראש העין
- שם: קלאב-מרקט רשתות שיווק בע"מ (ח.פ. 512167560)
- מען: רחוב הרוזיטה 10, חיפה 26112
- שם: החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (ח.פ. 510482136)
- מען: רח' כהנמן 129, בני ברק.
- שם: טמפו חברה למשקאות קלים בע"מ (ח.פ. 510125834)
- מען: איזור התעשייה החדש, גיבורי ישראל 2, נתניה.
- שם: יפאורה-תבורי בע"מ (ח.פ. 511455685)
- מען: דרך יבנה, רחובות.
- שם: מעיינות עדן בע"מ (ח.צ. 520037961)
- מען: רח' מבצע קדש 64, בני ברק.
- כולם באמצעות ב"כ - רון גזית, רוטנברג ושות' - משרד עורכי דין שמענס לצורך קבלת כתבי בי-דין הוא:
- שדי רוטשילד 46, תל אביב 66883.
- טל': 03-5667979 ; פקס': 03-5667778.

2. **הצדדים להסדר** : כמפורט בסעיף 1 לעיל.
3. **צורת ההסדר** : הסכמה בע"פ.
4. **תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר והנוגעים לו** :
- ההסכמה בין המבקשות הינה, בשלב זה, בע"פ.
- מסמכים הנוגעים להסדר -
- תנאים לפעילותו של תאגיד מחזור, מטעם הממונה על ההגבלים העסקיים
5. **הנכס או השירות נושא ההסדר** :
- איסוף מכלי משקה ריקים, כהגדרתם בחוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט-1999 (להלן : **"חוק הפיקדון"**).
6. **מהות הכבילה ופרטים עליה** :
- המבקשות, גורמים דומיננטיים בתחומי ייצור, ייבוא, שיווק ומכירת מכלי משקה, מתעתדות לשתף פעולה בהקמת תאגיד בבעלותם, על מנת כי זה יוכר כתאגיד מחזור כמשמעותו בחוק הפיקדון (להלן : **"תאגיד המחזור"**).
7. **תקופת ההסדר הכובל** :
- לתקופה של 3 שנים או על פי קביעת בית הדין.
- הנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין : כמפורט להלן.

ואלו הטעמים לאישור ההסדר:

1. עניינה של בקשה זו, הוא הגשמת תכליתו ומטרתו של חוק הפקדון, אחד החשובים שבחוקים בתחום איכות הסביבה, שנתקבלו בישראל. חוק הפיקדון מאפשר הקמתו של תאגיד המשותף ליצרני המשקאות ולבתי העסק וכן להתאגד במסגרת תאגיד מחזור. הקמתו של תאגיד מחזור זה תאפשר את הפעלת החוק בהצלחה ותאפשר להגשים את מטרת החוק.

הצורך בבקשה זו נעוץ ברצון של המבקשות לפעול בהתאם להוראות חוק הפיקדון ולהתאגד יחד למיזם משותף של תאגיד מיחזור, וזאת למרות שהן מתחרות זו בזו בתחום המשקאות ובתחום הסחר הקמעונאי.
2. ההסדר נשוא בקשה זו נבחן על-ידי הממונה על ההגבלים העסקיים, אשר הודיע כי הוא נוטה, בכפוף לתנאים מגבילים שקבע, כמפורט בבקשה זו להלן, להמליץ לבית הדין להגבלים עסקיים לאשר את ההסדר הכובל שבין הצדדים המבקשות מודיעות בזה כי תנאים אלו מקובלים עליהן וכי תאגיד המיחזור יפעל בהתאם לתנאים אלה. לפיכך, בתיאור אופן פעילותו של תאגיד המיחזור, כמפורט בבקשה זו להלן, נתייחס אף לאותם תנאים שנקבעו על ידי הממונה על ההגבלים העסקיים.
- רשימת התנאים לפעילותו של תאגיד מחזור, מטעם הממונה על ההגבלים העסקיים, מצורפת לבקשה זו, ומסומנת כנספח א'.
3. וההסדר נשוא בקשה זו, דהיינו הקמתו של תאגיד המיחזור, יפעל לטובת הציבור ויתרום לתועלתו, ולפיכך מתבקש בית הדין הנכבד לאשרו על פי סעיפים 9 ו-10 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. טובת הציבור מתבטאת, בין היתר, בכך שהקמת תאגיד המיחזור תביא להגשמת מטרות חוק הפיקדון, ובראשם קידום איכות הסביבה והניקיון. הקמת התאגיד במתכונת המוצעת בבקשה זו, תייעל ותשפר את הליך איסוף מיכלי המשקה. מאידך, לא תפגע הקמת התאגיד בתחרות במשק, אלא במידה זעומה ורחוקה, אם בכלל.

א. הרקע לבקשה

א.1. חוק הפקדון

4. חוק הפקדון נועד לקדם מטרה חברתית חשובה -- קידום איכות הסביבה על ידי עידוד איסוף מיכלי המשקה מחוצות הארץ. האמצעי שנבחר על ידי המחוקק להגשמת מטרה זו היה קביעת פקדון בסך 25 אג' על מכלי משקה (ראה ס' 2 לחוק הפיקדון), והשבתו לידי מי שמחזיר את מיכל המשקה לבית העסק.
5. כך הוגדרו מטרות החוק, בדברי ההסבר להצעת חוק הפיקדון:

"להצעת חוק זו שתי מטרות עיקריות: האחת – שיפור רמת הניקיון ברשות הרבים, והשניה – הקטנת כמות האשפה המופקת

ונטמנת, והנהגת שיטה שתעודד ותמריץ ייצור ושימוש במכלי משקה הניתנים למחזור.

במקומות שונים בעולם נבחנו שיטות שונות המיועדות להשיג את המטרות האמורות. בחינת השיטות השונות הביאה למסקנה, ששיטת הפיקדון הוכחה כיעילה ביותר שכן היא הביאה, מצד אחד, למידת השבה של מכלי משקה ריקים בשיעור הגבוה ביותר, ומצד שני, לעידוד המחזור או השימוש החוזר במכלי המשקה בשל ערכם הכספי.

(ה"ח תשנ"ט 214)

6. המנגנון שנקבע בחוק הפקדון הוא כדלקמן:

- 6.1. הטלת חובה על כל יצרן, יבואן ובית עסק, לגבות פקדון על המיכלים שהוא מוכר, וחובה מקבילה על כל רוכש, הן מבתי עסק והן מיצרנים ויבואנים, לשלם פקדון כאמור, במועד הרכישה (סעיפים 4 ו-5 לחוק הפיקדון).
- 6.2. על הצרכן, המעוניין לקבל את דמי הפקדון בחזרה, להחזיר את המיכל הריק לאחד מבתי העסק המוכרים מכלים מאותו סוג. אלו ישלמו לו את דמי הפקדון, ויגלו הוצאה זו על היצרנים והיבואנים, שעה שיעבירו להם את המכלים הריקים (סעיפים 6 ו-7 לחוק הפיקדון).
- 6.3. היצרנים והיבואנים, ישלמו את ההוצאה מתוך כספי הפקדון הנגבים על ידם. את ההפרש הכספי, הנובע מתוך הפער בין מספר המכלים הנמכרים לאלו מוחזרים, על היצרנים והיבואנים להעביר לקרן מיוחדת במשרד לאיכות הסביבה (סעיף 8 לחוק הפיקדון).
- 6.4. מכאן, נובעת כמובן חובת דיווח של יצרנים ויבואנים, לממונה על הפעלת החוק, על מספר מכלי המשקה שמכרו, על מנת לקבוע את שיעור הכספים שעל כל יצרן או יבואן להעביר לקרן (סעיף 10 לחוק הפיקדון).
- 6.5. בחוק הפקדון נקבעו אמצעי אכיפה מנהליים (עיצום כספי - ס' 11) ואף עונשיים (ס' 18).

א.2. התיקון לחוק ומטרותיו

7. זמן קצר לאחר חקיקת החוק, נתברר כי יישומו עשוי לעורר קשיים רבים, העלולים להכשיל את מטרותיו. לפיכך, הוחלט תחילה לדחות את יישומו, עד ליום 1.1.01 במקום התאריך המקורי (15.11.00) - חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון), התש"ס - 2000 (ס"ח תש"ס 173). בדברי ההסבר לתיקון הדוחה את מועד יישום החוק, נאמר:

"עד כה לא נבחנו כל ההיבטים הנוגעים לקידום המיחזור במדינת ישראל, ובכלל זה לא נבחנו עלויות התפעול הישירות של מערך האיסוף, קיומה של תשתית מתאימה אשר תבטיח את מחזור מכלי המשקה ולא תומחרו ההשפעות החיצוניות למשק הקיימות בביצוע מחזור לעומת טיפול בפסולת בחלופות אחרות.

כמו כן לא נבחנו ההשלכות של הקמת מנגנון ביורוקרטי נוסף אשר יעסוק בהתחשבות בין הממשלה לגופים השונים המנויים בחוק, ..."

(הצעת חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב והמדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2000), התש"ס - 1999, הצ"ח תש"ס 68).

8. בין הבעיות הטובעות בחוק במתכונתו המקורית, ניתן למנות את אלו:

לא ניתן לקבוע יעדי איסוף מחייבים, מכיוון שאיסוף המשקאות נעשה ע"י בתי העסק, כל אחד בנפרד, ואילו היצרנים והיבואנים משווקים את תוצרתם לכל בתי העסק; המנגנון הסבוך המתחייב מהצורך לבחון באופן תמידי את נתוני גביית הפקדון מול נתוני השבתו, על מנת לקבוע את שיעור ההחזרים לקרן - מנגנון שעלותו נופלת על כתפי המדינה; העלות העצומה של הקמת מנגנון איסוף מכלי משקה, החזר כספי ללקוחות ושינוע המכלים הריקים אל מקומות האיסוף שיקבע כל יצרן ויבואן בנפרד - הוצאות שעל כל בית עסק יהיה לשאת בהן בעצמו, דבר שייצור כפילויות רבות וחוסר יעילות; גם כל אחד מהיצרנים והיבואנים, ייאלץ להקים מערך איסוף משל עצמו, בעלות גבוהה, ומתוך כפילות וחוסר יעילות מובנית.

9. חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון מס' 2), התש"ס - 2000 (ס"ח תש"ס 272), נועד לפתור בעיות אלו ואחרות, על ידי יצירת מנגנון של תאגיד מחזור, כפי שיפורט להלן. מנגנון כזה, יודגש כבר עכשיו, הוכח בארצות מערביות אחרות כיעיל, ולמעשה הוכח כי זו הדרך הטובה ביותר, ייתכן אף היחידה, להביא לאיסוף מכלים ריקים, בכמויות משמעותיות. דברי ההסבר להצעת החוק מבארים את מטרותיו:

"התיקון המוצע... עיקרו מתן אפשרות להפעלת החוק באמצעות תאגיד וולונטרי לאיסוף מכלי משקה, שבו שותפים התעשיינים, היבואנים, רשתות השיווק וגורמים מעוניינים אחרים, ואשר

מתקיימים בו התנאים המוצעים בהצעת החוק. לגבי תאגיד
כאמור נקבעו יעדי איסוף של מכלי משקה...

הפעלת החוק במתכונת המוצעת קיימת כבר היום במדינות
סקנדינביה והיא הוכחה שם כיעילה, אפקטיבית וחسכונית."

(הצעת חוק הפיקדון על מכלי משקה (תיקון מס' 2) (הקמת תאגיד
מחזור), התש"ס - 2000, הצ"ח תש"ס 464).

10. נביא כאן את דברי ההסבר להצעת החוק הפרטית, אשר הובילה להצעת החוק המוזכרת
לעיל, אשר הונחה על שולחן הכנסת על ידי ח"כ אברהם פורז ביום 27 במרץ 2000, בקשר
להוספת ההוראות הדנות בתאגיד המחזור לחוק הפיקדון:

"...בעקבות דיונים מעמיקים שקיימה ועדת הכלכלה בנושא,
התגבשה אפשרות לאפשר הפעלת החוק בישראל בדומה למקובל
בסקנדינביה. דהיינו, באמצעות תאגיד משותף לאיסוף ולמחזור,
שבו יהיו שותפים התעשיינים, היבואנים, רשתות השיווק וגורמים
מעוניינים אחרים על בסיס וולונטרי.

...

מזינון מפורז ונאורות כמו סקנדינביה, חלק גדול ממדינות
ארה"ב ומערב אירופה אשר רוצות לשמור על נקיון הסביבה
ולמנוע בזבז משאבי טבע וקרקע וצרכי הטמנה, משתמשות
בשיטת הפיקדון על בקבוקי משקה. שיטת הפיקדון הוכחה כשיטה
היעילה ביותר להשגת המטרות האמורות."

11. עולה אם כן, כי התיקון לחוק הפיקדון, מבוסס על נסיון שנצבר במדינות מערביות אחרות,
בעיקר ארצות סקנדינביה, ומכאן מובן מדוע מנוסחים דברי ההסבר להצעת החוק, בכל
הנוגע לחברי תאגיד המחזור, בלשון יידוע, קרי "התעשיינים, היבואנים רשתות השיווק...".
זאת מאחר ותאגיד המחזור בארצות עליהן מבוסס המודל הישראלי, אכן הינו תאגיד אחד
בלבד, אשר בו חברים כל הגורמים המעוניינים.

א.3. המנגנון הקבוע בחוק בעניין תאגיד מחזור

12. במנגנון שנקבע בחוק הפיקדון במתכונתו המקורית, הוכנסו מספר שינויים. למעשה, נוצר
מנגנון חליפי, באמצעות תאגיד מחזור. הרעיון העומד מאחורי מנגנון זה הינו פשוט - דמי
הפיקדון הנגבים על ידי היצרנים והיבואנים, יועברו לתאגיד המחזור; זה יממן באמצעותם
את החזר הפקדונות ללקוחות; תאגיד המחזור גם יאסוף את כל המכלים הריקים שנאספו
ויהיה אחראי לטיפול בהם, במסגרת מחזור או מסגרת אחרת.

13. חוק הפיקדון קובע, בסעיף 8א לו, מספר תנאים, שעל תאגיד המבקש להיות תאגיד מחזור לעמוד בהם, על מנת לקבל הכרה מהשר כתאגיד מחזור. נסקור את עיקרי תנאים אלה:

13.1. מטרתו היחידה של התאגיד היא הקמה והפעלה של מנגנון מחזור (ס' 8א(א)(1)). על מסמכי היסוד של התאגיד לקבוע זאת, וכן כי כל נכסיו ישמשו למטרה זו (ס' 8א(א)(3)).

13.2. החברים בתאגיד הם יצרנים, יבואנים או בתי עסק וכן ארגונים המייצגים אותם (ס' 8א(א)(2)).

13.3. מסמכי היסוד של התאגיד קובעים איסור על חלוקת רווחים לחברי התאגיד (ס' 8א(א)(3)(ב)).

13.4. תאגיד מיחזור יאפשר לכל יצרן, יבואן או בית עסק להשתמש בשירותים שהוא נותן, בתנאים שוויוניים, אף אם אינו חבר בתאגיד (ס' 8א(ב)).

14. ההוראה המרכזית הינה זו הקבועה בסעיף 8ב לחוק, הקובעת כי תאגיד מחזור חייב לעמוד ביעדי איסוף של מכלים ריקים. אלו מוגדרים כאחוז מסויים (החל מ-50% בשנה הראשונה ועד 85% מהשנה החמישית ואילך) מכלל המכלים המלאים שיוצרו או ששווקו במהלך השנה על ידי היצרנים או היבואנים המשתמשים בשירותיו של תאגיד המחזור. אי עמידה ביעדי האיסוף גוררת אחריה סנקציה מנהלית חריפה, בדמות תשלום כפל הפקדון שהיה אמור להשתלם עבור כל מכל משקה שלא נאסף, במסגרת יעדי האיסוף (ס' 8ב(ב) לחוק). כמו כן, אי עמידה ביעדי האיסוף, עלולה לגרום לביטול ההכרה בתאגיד מחזור (ס' 8א(ג) לחוק). הוראה זו מבטיחה את הגשמת מטרות החוק באמצעות הצבת יעד איסוף ממשי.

כאמור לעיל, לא ניתן להטיל יעדי איסוף מחייבים ללא תאגיד מחזור. כל בית עסק מחוייב לקבל כל מכל מתוצרת המשווקת על ידו, לאו דווקא מכלים שנמכרו על ידו בפועל. מכאן שלא ניתן להטיל עליו חובת איסוף. היצרנים לעומת זאת, אינם עוסקים באיסוף המכלים בפועל, ועל כן אינם יכולים להשפיע על אחוזי האיסוף.

15. גם מנגנון הדיווח הינו פשוט הרבה יותר במודל תאגיד המחזור. זה, מרכז בידו את נתוני השיווק של כל המכלים המלאים של היצרנים המשתמשים בתוצרתו, ואף את נתוני האיסוף של כל בתי העסק. בכך, נחסכת מלאכה בירוקרטית רבה ויקרה. התאגיד מחוייב כמובן להעביר נתונים אלו לידי הממונה (ס' 10א(1) לחוק הפיקדון).

16. תאגיד מחזור, שאינו מוסד הרשאי לחלק רווחים, מורשה להחזיק בידיו את ההפרש בין סכומי הפיקדון המשתלמים לו לבין סכומי הפיקדון שהוא מחזיר לצרכנים (ס' 8(ד) לחוק). סכומים אלו יעמדו לרשות התאגיד לשם תחזוקת ושיפור מנגנון האיסוף.

17. הקלה נוספת, מבחינת הצרכן המעוניין בהחזר מיכל ריק, הינה זו הקבועה בסעיף 6(א) לחוק הפיקדון. שעה שנוסח החוק המקורי קבע כי בית עסק יהיה חייב לקבל מכל ריק מאותו סוג

שהוא מוכר, עתה נקבע כי בית עסק יהיה חייב לקבל מכל ריק מסוג כלשהו של אותו יצרן או יבואן שאת תוצרתו הוא מוכר. הקלה זו, הינה רבת משמעות מבחינת אחוזי המכילים שייאספו - ככל שהחזרת מכילים תהא קלה יותר, ייאספו מכילים רבים יותר. גם הקלה זו התאפשרה עקב הנחת המחוקק כי בתי העסק ישתמשו בשירותיו של תאגיד מחזור.

א.4. ההסדר המוצע

18. המבקשים וכן כל יצרן מיכלי משקה או בית עסק כהגדרתם בחוק הפיקדון, אשר יחפצו בכך, יקימו חברה אשר תקבל את ההכרה מן המשרד לאיכות הסביבה כ"תאגיד מחזור" ויפעילו אותו. תאגיד המחזור יפעל במסגרת התנאים הקבועים בחוק הפיקדון ובכפוף לתנאים שקבע הממונה על ההגבלים העסקיים המפורטים בנספח א' לבקשה זו. תאגיד המחזור יפעל כמוסד ללא כוונת רווח ומבלי שיוכל לחלק לחבריו רווחים או טובת הנאה כלשהי. מימון פעילותו השוטפת של תאגיד המחזור אמור להתבצע באמצעות הסכומים שיוותרו בידיו מדמי הפיקדון ששולמו לו על ידי היצרניות, לאחר שהשיב לרשתות השיווק את הסכומים אותם העבירו כאמור לצרכנים. בנוסף, ישלמו לו היצרנים ובתי העסק דמי שימוש עבור שירותיו.
19. תאגיד המחזור יפעל לעמידה ביעדי האיסוף של המכילים המשווקים על ידי היצרנים והיבואנים המשתמשים בשירותיו. לשם כך ידאג תאגיד המחזור להצבת מיתקנים מיוחדים בבתי העסק אליהם יחזירו הצרכנים את מיכלי המשקה הריקים תמורת שובר אותו יוכלו לממש בבתי העסק. לאחר התמלאות המיתקנים ידאג תאגיד המחזור לפינוי המכילים הריקים ולסילוקם. ותאגיד המחזור ישיב לבתי העסק את הסכומים אותם הם יחזירו לצרכנים באמצעות השוברים כנ"ל.
20. תאגיד המחזור יקים מנגנון לספירת הבקבוקים שנאספו כדי לאפשר מנגנון דיווח אמין ומדויק כנדרש בחוק הפיקדון, וכן כדי לאפשר התחשבות בקשר לכספי הפיקדון.
21. כזכור, היה ולא יעמוד תאגיד המחזור ביעדים שהוצבו לו, יחויב תאגיד המחזור לשלם לקרן כפל הפיקדון שיש לגבות בעד כל מיכל שלא נאסף.
22. היצרניות המשתמשות בשירותי תאגיד המחזור יהיו פטורות מלהעביר את הפרשים לקרן. למעשה, לא יהיו בידיהן כל הפרשים מאחר ודמי הפיקדון אשר יגבו על ידן יועברו לתאגיד המחזור אשר בשירותיו הן משתמשות.
23. בין המבקשות המעוניינות בהקמתו והפעלתו של תאגיד מחזור מצויות חברות מרכזיות בתחום ייצור, ייבוא ושיווק מיכלי משקה. הן יהיו מועמדות טבעיות להשתמש בשירותי התאגיד. בהיותן החברות המרכזיות בתחום, מובטח כי תאגיד המחזור אכן יצליח להגיע למרבית בתי העסק אליהם יוחזרו המכילים הריקים על ידי הצרכנים, וכן כי פעולתו תהיה בעלת משמעות מבחינת איסוף מיכלים, שכן מרבית המכילים המשווקים בארץ הינם פרי תוצרתם של החברות השותפות בתאגיד.

ב. בחינת התועלת לציבור מול הפגיעה האפשרית

ב.1. תאגיד מחזור אחד - הכרח מעשי וכלכלי

24. החוק קבע את הרעיון לשיתוף יצרנים ובתי עסק מיזם משותף שיהיה תאגיד מחזור. במסגרת בקשה זו יש לבחון האם הקמתו של תאגיד מחזור במתכונת המוצעת הינה יעילה ורצויה. עמדת המבקשות הינה כי ההסדר המוצע הינו כל אלה. למעשה, עמדת המבקשות הינה כי הקמתו במתכונת זו, קרי פרי שיתוף פעולה מוגבל של היצרנים, היבואנים ובתי העסק המרכזיים בתחום מכלי המשקה, הינה הכרחית.

25. כבר אמרנו כי תנאי סף להצלחת הקמתו ופעילותו של תאגיד המחזור הינו שיתוף פעולה בין היצרניות לבין בתי העסק ורק כך תוגשם מטרת חוק הפיקדון. כל כך מדוע?

כעולה מהוראות חוק הפיקדון עיקר נטל איסוף המכלים הריקים רובץ לפתחם של **בתי העסק** אליהם מוחזרים באופן טבעי המכלים הריקים. מאידך גיסא, מחזיקות **היצרניות** בהפרשי הסכומים הנותרים מדמי הפיקדון, ואשר כאמור אמורים לממן את פעילות תאגיד המחזור.

נמצא אפוא, כי כדי שתאגיד המחזור יוכל לקום ולפעול יש למצוא **נקודת השקה** בין הנטל שרובץ על בתי העסק לבין הכספים שאמורים לממן את תאגיד המחזור, דהיינו, הפרשי דמי הפיקדון.

נקודת השקה זו הינה בהקמת תאגיד מחזור אחד בו יהיו שותפים היצרניות ובתי העסק. לרשות תאגיד מחזור זה יועמדו באמצעות היצרניות כספי ההפרש מדמי הפיקדון והוא זה שישא בנטל שרובץ בעקרו על בתי העסק – נטל האיסוף.

דומה כי זוהי אף כוונת המחוקק בהקמת תאגיד המחזור במסגרת ההוראות הקיימות של חוק הפיקדון. ויובהר, כל פעולה בדרך אחרת מזו המוצעת תביא לכך כי תאגיד המחזור לא יוקם, ולהפיכת סעיפים 8 א' ו- 8 ב' לחוק הפיקדון לאות מתה בספר החוקים. במקרה כזה תיפגע קשות המטרה של איסוף המכלים.

26. למעשה, לא זו בלבד שיש סיבות רבות מדוע יעיל יותר לפעול במסגרת תאגיד מחזור אחד, הרי יש רגלים לטענה שלא ניתן אלא לפעול במסגרת תאגיד אחד. אם לא כן מלאכתו של המחוקק תושם לאל, ולא תוגשמה מטרותיו של החוק. נסביר.

27. לכאורה ניתן היה לחשוב כי קיימות אפשרויות אחרות להקמת תאגיד מחזור בהרכבים מצומצמים יותר מן ההרכב המקיף המוצע כאן.

נבחן אפשרויות אחרות כאלה להלן:

האחת: כי כל רשת שיווק גדולה תקים תאגיד מיחזור משל עצמה.

השניה: כי כל רשת שיווק גדולה תקים תאגיד מיחזור עם יצרן משקאות.

השלישית - כי כל רשת שווק גדולה תקים תאגיד שיחזור בו ישתתפו היצרנים הגדולים.

נבחן כל אחד מן הרעיונות לנוכח הוראות חוק הפיקדון.

הנחת יסוד בדיון: מקורות למימון הוצאות תפעול של תאגיד המחזור - הנחת החוק היא כי בידי תאגיד המיחזור יישאר עודף של כספים שייווצר כתוצאה מההפרש שבין סך דמי הפיקדון ששולמו ליצרנים לבין דמי הפיקדון שהוחזרו לצרכנים, שכן שיעורי האיסוף יהיו נמוכים מ- 100%. לשם כך החוק פוטר את תאגיד המיחזור מלהשיב עודף זה למשרד לאיכות הסביבה.

תאגידי מחזור של הרשתות בלבד - לתאגידים כאלה אין כספי פיקדון כלל. מכאן, שאין להם מקורות להשבת דמי פיקדון לצרכנים שלא לדבר על עודף למימון הפעילות.

עוד יצויין, כי אין כל חובה לפי חוק הפיקדון על היצרנים להצטרף לתאגיד מיחזור כלשהו.

תאגיד מיחזור כזה יחזיר את המיכלים שנאספו על ידו ליצרנים ואלו יעבירו לו דמי פיקדון כנגד המיכלים הללו. כך יכסה התאגיד **בדיעבד** את הכספים שילם לצרכנים אולם, (ומבלי להיכנס לשאלת הפרשי המימון של דמי הפיקדון שהוחזרו לצרכנים טרם התאגיד קיבל את דמי הפיקדון מהיצרנים) לתאגיד כזה אין עודף למימון פעולותיו: במקרה כזה הרשת נדרשת לממן את התאגיד מכיסה, ובעצם היתרון הנעוץ בהקמת התאגיד (קבלת העודפים של דמי הפיקדון) נשמט, והוא לא יקום כלל.

זאת ועוד. תאגיד מיחזור שבבעלות רשת אין לו כלל נתון שאליו מתייחס יעד איסוף, שכן אין בו כל יצרן שהוא בעלים או מקבל שירותים. מכאן שההכרה בתאגיד כזה כתאגיד מיחזור, כלל לא תיתכן.

תאגיד של משווק + יצרן - בתאגיד כזה היצרן השותף יעביר את כל הפיקדונות שבידיו לקופת התאגיד. תאגיד כזה יסכים לקלוט לתוכו רק את המוצרים שלו, וזאת כדי להיות במצב שייוותר אצלו עודף כספי למימון הפעולות שלו. משמע שכל רשת תצטרך להציב בתוכה מכונות של כל היצרנים. ברור כי זהו מצב בלתי אפשרי באופן פיזי, עוד לפני שנכנסו לבחינת שיקולים של יעילות וסבירות כלכלית במצב דברים כזה.

תאגיד של רשת שיווק עם כל היצרנים - במקרה כזה היצרנים שותפים בכמה תאגידים. נשאלת השאלה, לאיזה תאגיד יעבירו את הפיקדונות שבידיהם?

לכאורה ניתן להשיב על שאלה זו כדלקמן :-

כל יצרן יעביר לתאגיד את הפיקדונות בהיקף הסחורה שלו שמכר לרשת, אלא שכמות זו כלל אינה כמות רלוונטית לכמות שיקלוט אותו תאגיד מיחזור, שכן כל דיכפין יכול להחזיר את המיכלים הריקים, תהא תוצרתם אשר תהא, לתאגיד זה. זאת ועוד: היקף המיכלים הנמכר ברשתות מהווה רק כ - 10 אחוז מכלל המיכלים הנמכרים בישראל. לכן ברור כי נתון זה של היקף מכירות של אותו יצרן לרשת אינו רלוונטי להיקף הפיקדונות שיצטרך אותו תאגיד להחזיר לצרכנים.

אם כך, הדרך היחידה היא להעברת פיקדונות **בדיעבד** לנוכח היקף ההחזר בפועל.

שיטה זו אינה נותנת מענה לשאלת **העודפים** של הפיקדונות אשר אמורים לאפשר מימון פעילותו של התאגיד. לכאורה ניתן לחלק את העודפים בין כל התאגידים, אולם אין מענה בחוק הפיקדון על-פי איזה מפתח לחלק את העודפים בין התאגידים. החוק אינו מתייחס כלל לצורך לחלק עודפים בין מספר תאגידים, שכן הוא כלל לא צפה מצב דברים כזה.

זאת ועוד. אפילו נדע כיצד לחלק את העודפים, הרי שנוצר מצב על פיו העודפים צריכים לאפשר מימון תפעול של מספר תאגידים במקום לשמש לכיסוי הוצאות התפעול של תאגיד אחד. מצב דבר זה מגדיל את הסיכון ביכולת הישרדותם של תאגידים אלה ולאיזה מן התאגידים על היצרנים להעביר עודפים אלה.

מעבר לכך, שיטה זו מחייבת את היצרנים להכפיל ולשלש את רמת הסיכון שלהם בנושא זה, שכן הם שותפים במספר תאגידים להשקעות ולסיכונים שבצידן.

בחינה כלכלית של מצב השוק במקרה של קיום מספר תאגידים, מעלה כי אין קיום כלכלי למספר תאגידים כאלו במקביל. נקודת שיווי המשקל למספר תאגיד מיחזור מעלה כי בסופו של תהליך ישרוד רק תאגיד אחד, לאחר תהליך של הקמה וסגירה של תאגידים ואובדן השקעות שירדו לטמיון. בפועל, מסקנה זו תוביל לכך שאף תאגיד מיחזור לא יקום, שכן היצרנים ערים לניתוח כלכלי זה שמסקנותיו ברורות.

חוות דעת כלכלית של חברת פארטו - יעוץ כלכלי וניהול פרוייקטים בע"מ, המנתחת את ההיתכנות הכלכלית לקיומם של מספר תאגיד מיחזור, מצורפת **כנספת ב'** לבקשה זו.

ברור הוא כי במקרה כזה היצרנים יעדיפו להשאיר מחוץ לתאגידים כושלים כאלה ולהעביר את עודפי הפיקדון שייוותרו בידיהם למשרד לאיכות הסביבה.

ראינו כי במקרה כזה, בו ישארו התאגידים בהרכב של הרשתות בלבד, אין תקומה לתאגיד המיחזור האלה.

יתרה מכך - על-פי הוראת סעיף 2(ג) לחוק הפיקדון, יכול יצרן לקבוע את גובה דמי הפיקדון: אם יצרן מקבל שירותים מתאגיד מיחזור, רשאי תאגיד המיחזור לקבוע את דמי הפיקדון. ההגיון שבהוראה זו הוא ברור. תאגיד המיחזור יכול לתכנן את התכנית העסקית שלו רק

תוך שליטה על גובה דמי הפיקדון אשר העודף שלהם מממן את הוצאותיו, וכן נוכח העובדה כי יש לגובהם השפעה על שיעורי ההחזר.

על-פי התרחיש המתואר כאן יוכלו שלושה תאגידי מיחזור לקבוע את גובה הפיקדון לאותו מוצר.

במצב דברים זה לא ניתן יהיה לפעול כלל, שכן לא ניתן יהיה לסמן את אותו מיכל ב - 3 סכומי פיקדון שונים, שכן הצרכן לא ידע מהו סכום הפיקדון שעליו לשלם. גם האפשרות שהיצרן ימכור לשוק אותו מוצר במחירי פיקדון שונים, אינו מעשי, שכן רוב הכמות נמכרת מחוץ לרשתות.

זאת ועוד. כיצד יחולקו עודפי הפיקדון במצב דברים זה, שהרי צריך לשייך לכל תאגיד את העודפים "שלו", שהרי אם קבע דמי פיקדון גבוהים יותר משל התאגיד האחר, אותו תאגיד צריך ליהנות מכך והדברים מגיעים לתחשיבים מסובכים, שאין להם, כמובן, כל רמז בחקיקה.

התוצאה היא, שבמקרה של שלושה תאגידים צריך לשלול מתאגידי המיחזור את האפשרות לקבוע את גובה דמי הפיקדון. מצב דברים זה סותר את החוק וגם שולל מן התאגידים את יכולתם לנהל את פעילותם הכלכלית.

המסקנה הזו אינה רק כלי פרשני לפרוש כוונת המחוקק כי יקום רק תאגיד מיחזור אחד, אלא גם מוליכה למסקנה כי תאגידי מיחזור כאלה הם תאגידים שלא יקומו כלל כל עוד נלקח מהם הכלי המרכזי של קביעת גובה דמי הפיקדון.

המסקנה העולה מן המקובץ היא, כי חוק הפיקדון לא צפה שיקום יותר מתאגיד אחד ועל כן כלל אינו מטפל באפשרות כי יקום יותר מתאגיד אחד וכן אינו מטפל באפשרות שיקום תאגיד שאינו משלב בתוכו את היצרנים.

28. בנוסף, יוער כי ברי שהקמת שני תאגידי מחזור או יותר, דבר שהוא אפשרי מן הבחינה התיאורטית, יגרום לבזבוז משאבים. ודוק – שירותי האיסוף יבוצעו באמצעות מתקנים מיובאים מחו"ל. בארץ אין מפעל העוסק בייצור מתקנים מעין אלה. לפיכך, האלטרנטיבה לתאגיד מחזור אחד הינה הכפלת (או שילוש, או יותר – כפי מספרם של תאגידי המיחזור התיאורטיים שיוקמו) ההוצאות לרכישת המתקנים ולתחזוקתם. זאת, מעבר ליתרון הגודל שיש לתאגיד אחד שישרת את כל בתי העסק, המאפשר קניית מתקנים טובים יותר במחירים נמוכים יותר, ובכך יתרום גם לצמצום הוצאת מטבע זר.

29. עולה מכל אלו, כי הקמת תאגיד המיחזור במתכונת המוצעת, תועיל ליעול ושיפור מנגנון המיחזור, ולמעשה, הינה מתחייבת מהוראות חוק הפיקדון. בכך, אין ספק כי הקמת תאגיד המיחזור תהיה לטובת הציבור.

ב.2. החשש לפגיעה בתחרות - רחוק ומועט

30. כאשר ניגשים לבחון את מידת הפגיעה האפשרית של הסדר הנטען כהסדר כובל, בחופש התחרות, עלינו לבחון תחילה מהו השוק לגביו נטען כי יש חשש לפגיעה כאמור. בענייננו זה יש להבחין בין פגיעה אפשרית נטענת בתחרות, בשוק ייצור ו/או שיווק מכלי משקה מלאים, לבין פגיעה אפשרית נטענת בתחרות, בשוק מחזור מכלי משקה ריקים. גם באשר בחינה הראשונה, עלינו להפריד בין בדיקה "אנכית", קרי, החשש משיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים ובין משווקים, לבין בדיקה "אופקית", קרי, חשש משיתוף פעולה בין מתחרים בייצור ו/או בין מתחרים בשיווק.

31. נתחיל מהבדיקה האנכית. החשש משיתוף פעולה אנכי, היינו, בין יצרני ויבואני מכלי משקה, לבין משווקי מכלים אלה, הינו מלכתחילה נמוך. ממילא, שיתוף פעולה זה הינו הכרחי, כמוסבר לעיל, על מנת שתאגיד מחזור יוכל לפעול. יתר על כן, המגבלות על זליגת מידע בין חברי התאגיד, אשר יפורטו בהמשך, מסירות כל חשש אפשרי מפני שיתוף פעולה מסוג זה.

32. באשר לבדיקה האופקית, היינו, שיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים מחד גיסא, ובין בתי עסק מאידך, הרי יש לזכור כי בענייננו החשש מפגיעה בתחרות בשווקים הרלבנטיים עקב שיתוף פעולה זה הינו רחוק ומועט, אם בכלל. נסביר:

32.1. חוק הפיקדון קובע כי לתאגיד המחזור מותר לפעול רק בתחום האיסוף והמחזור. פעולה בתחום אחר, כמו למשל באחד או יותר מהתחומים בהם פועלות החברות שהקימו את התאגיד, תהיה מנוגדת לחוק ואף למסמכי היסוד של התאגיד כמתחייב בחוק. פעולה כגון דא עלולה להביא לביטול הכרתו של השר בתאגיד כתאגיד מחזור.

בשל כך, אגב, מתפוגג אף החשש, אם וככל שקיים חשש מעין זה, כי הפעלתו של התאגיד מהווה 'הליך ראשוני' לקראת מיזוג בין החברות, או יצירת כר לשיתוף פעולה ביניהן בתחומי פעילותן. זאת, כאמור, מאחר ולתאגיד המחזור אסור לפעול בשום תחום לבד מזה המוכתב לו בחוק.

חוות דעת זו מבססת את המסקנה כי אין תאגיד המיחזור יכול להשפיע על רמת הביקושים למוצרי משקה שונים או על תחרותיות בין יצרנים ובתי העסק.

32.2. זו גם זו: תאגיד המחזור חייב להציע את שירותיו לכל היצרנים היבואנים ובתי העסק (כהגדרתם בחוק הפיקדון) בתנאים שוויוניים. לפיכך, הסדר בין החברות המרכיבות את תאגיד המחזור לבין עצמן, או בין לבין התאגיד, לפיו תהיה לחברות אלו בלעדיות, או עדיפות בנגישות או במחיר או בכל תנאי אחר בשימוש בשירותי התאגיד, תהיה מנוגדת לחוק הפיקדון.

עוד יש לציין את תנאי הממונה על ההגבלים העסקיים, הקובעים כי כל יצרן, יבואן או בית עסק המעוניין בכך, יוכל להצטרף כחבר בתאגיד.

תנאי פעילותו של תאגיד המחזור, אף קובעים דרכי פעילות מחמירים המבטיחים כי שוויוניות זו תתקיים בפועל, הן בתחום קביעת דמי הטיפול והן בתחום בחירת קבלני משנה, אשר חייבת להתבצע על דרך של מכרז בו תיבחר ההצעה הזולה ביותר.

בכך אף מתבטל החשש, ככל שיש כזה, שחברי התאגיד ינצלו אותו על מנת לרכוש יתרון ביחס למתחריהם שמחוץ לתאגיד.

חוות דעת כלכלית של חברת פראטו-יעוץ כלכלי, ניהול פרויקטים בע"מ בוחנת השפעות כלכליות אפשריות לקיומו של תאגיד המחזור על שווקים רלוונטיים, רצ"ב **כנספח ג' לבקשה זו**.

32.3. הגם שתאגיד המחזור הוא 'מיזם משותף' בין חבריו, נגיע למסקנה כי אין כל חשש לפגיעה בתחרות באחד או יותר מהשווקים בהם פועלות יצרניות המשקאות ובתי העסק.

אחד המבחנים העיקריים למידת הפגיעה בתחרות בשוק מסוים, כתוצאה ממיזם בו שותפים שחקנים באותו שוק מסוים (להלן: "**ההורים**"), הוא היחס בין עסקי ההורים לבין עסקי המיזם. במידה והיחס האמור קטן וזניח לא קם חשש לפגיעה בתחרות בשווקים בהם עוסקים הורי המיזם.

עסקי "ההורים" בענייננו מרוכזים כולם בשווקי פעילותם, ואין להם כל עסק בשוק "הבן", הוא שוק המיזם. עסקי המיזם לא יביאו לאף אחד מההורים שום רווח. לבן אסור לחלק רווח, ואף אסור לו לגלוש לתחומי פעילות אחרים על אלה המוכתבים לו בחוק. המניע היחידי שיש להורי המיזם בקיומו של המיזם הוא הוראותיו הכופות של חוק הפיקדון. הא ותו לא.

לא למותר לציין בהקשר זה, כי מחזורי העסקים של ההורים בכל אחד מתחומי פעילותם הם אדירי היקף ביחס למחזור פעילותו של הבן. הרווחים של כל אחד מההורים אינם תלויים ולא יושפעו כמעט בכלל מפעילותו של הבן. בנסיבות אלה ברי כי לא ניתן לייחס חשש של "צינון הלהט התחרותי" בין יצרני המשקאות או בין בתי העסק, בעטייה של הקמתו ותפעולו של הבן – תאגיד המחזור, שאין בו כל רווח, היקפי עסקיו בטלים בשישים ביחס להיקפי עסקיהם, וכל מטרתו עמידה ביעדי החוק.

גם **תחומי הפעילות** השונים והמובחנים של תאגיד המחזור מצד אחד ושל החברות המרכיבות אותו מצד שני, יש בהם כדי לשלול חשש לכאורי כלשהו לפגיעה בתחרות באחד או ביותר מהשווקים הרלבנטיים. אמנם, בין היצרניות ובין בתי העסק נמצא שחקניות עתירות כוח בשווקי המשקאות השונים ובשוק בתי העסק. אולם השוק בו פועל תאגיד המחזור הוא שוק בעל מאפיינים ייחודיים שקבועים בחוק הפיקדון.

32.4. זאת ועוד. לאף אחד מהחברות המרכיבות את תאגיד המחזור, אין יכולת להכוונת פעילותו של התאגיד. כך מתחייב מחלוקת הכוחות ביניהם שווה בשווה בהקמת התאגיד, וללא כל זכויות יתירות או עדיפות. עוד יצויין כי שליש מחברי הנהלת התאגיד יהיו דירקטורים מטעם הציבור, כמתחייב מתנאי הממונה על ההגבלים העסקיים.

33. בכל הקשור למניעת "זליגת מידע" קבע הממונה על ההגבלים העסקיים בתנאים להפעלת התאגיד הוראות מחמירות שנועדו להפיג חשש זה. קיימים מנגנונים ידועים למניעת תופעה זו. תאגיד המחזור יאמץ את המנגנונים המתוארים בתנאי הממונה על ההגבלים העסקיים. כך, בסעיף 5 לתנאי הממונה, נקבע כי אסור לחברי התאגיד לקבל מהתאגיד או להעביר לו, מידע בעניין עלויות, רווחים או תמחור בנוגע למי מחברי התאגיד; מידע שהועבר מחבר בתאגיד לתאגיד, לא יועבר לחבר אחר בתאגיד; הוטלו מגבלות על מגעים בין בעלי תפקידים בחברי התאגיד; נקבע מספר תפקידים בתאגיד אשר הנושא בהם לא יוכל להיות בעל זיקה למי מחברי התאגיד; ועוד הוראות נוספות, לרבות חובת דיווח לממונה על ההגבלים העסקיים על האמצעים שנקטו למניעת זליגת מידע.

34. עתה, בכל הנוגע לחשש מפגיעה אפשרית בתחרות **בשוק האיסוף**, הרי יש לציין, כי עמדת המבקשות הינה כי למעשה לא ניתן כלל להפעיל את הוראות החוק אלא בהקמת תאגיד מחזור אחד דווקא. זאת ועוד - תאגיד מחזור יפעל ללא מטרת רווח. כידוע, שאיפת הפירמות להזגות רווחים היא הדלק המניע את גלגלי התחרות ביניהן. בנסיבות המבוארות, אפילו אם יקומו מספר ותאגידי מחזור, ממילא הם לא יתחרו אלה באלה !

35. בהקשר זה ראוי להדגיש שוב כי מקורות הכנסתו של תאגיד המחזור, תשומותיו, תחומי עיסוקו ומדיניות התמחור שלו כולם קבועים מראש. אין לו לאן להפנות את "רווחיו", אלא למטרות שלשמן הוקם. לכן אין לו מניע להעלות מחירים. גם אם היה מבקש להעלות את דמי הטיפול שהוא גובה, מי יהיה הנפגע הישיר מכך? לקוחותיו הגדולים, שהם גם בעלי אינטרס בתאגיד.

36. בכל הקשור להענקת שירותי התאגיד, קובע הן חוק הפיקדון והן הממונה על ההגבלים העסקיים בתנאים להפעלת התאגיד, כי התאגיד יעניק את שירותיו בתנאים **שוויוניים** למי שהוא חבר בתאגיד ולמי שאינו חבר בתאגיד. יתרה מזאת, הממונה על ההגבלים העסקיים קבע בתנאי הפעלת התאגיד כי המחיר עבור השירותים של התאגיד ייקבע על ידי מומחה חיצוני לתאגיד.

בכך מופג החשש שמא יעשו החברים בתאגיד שימוש בכוח שיצבור התאגיד כדי להכביד על מתחרים בחברים בתאגיד ולגרום להם הוצאות כבדות ובלתי מוצדקות.

37. במהלך הדיונים עם הממונה על ההגבלים העסקיים הועלה על ידו החשש שמא יעשה שימוש בקביעת גובה דמי פיקדון גבוהים כדי לפגוע ביצרני משקה שמוצריהם ממוצבים במיצוב זול, וזאת כדי לייקר את המוצרים ולהכשיל יצרנים כאלה בקרב ציבור לקוחותיהם הצורך מוצרים זולים.

כדי להפיג חשש זה, הטיל הממונה הגבלות על החופש של התאגיד לקבוע דמי פיקדון גבוהים יותר מן הקבוע בחוק בניגוד לרצונו של יצרן מסויים.

מכאן, שגם חשש זה, ככל שהוא קיים, הופג.

38. יוצא מכל אלו כי הקמת תאגיד המחזור אינה מסכנת את התחרות. בשוק ייצור ושיווק מכלים הסכנה רחוקה ובלתי ממשית מאחר והתחומים בהם עוסק התאגיד ואלו בהם עוסקים חברי התאגיד - רחוקים זה מזה. בתחום המחזור עצמו תחרות אינה אפשרית למעשה, ויחד עם זאת, החוק ותנאי הממונה מבטיחים דרך פעולה שוויונית והוגנת של התאגיד.

39. מעבר לכל אלה, החליט הממונה והמבקשים הסכימו לכך, כי התאגיד יוכרז כמונופול בתחום האיסוף. הכרזה זו, כשלעצמה, מטילה על התאגיד מגבלות חמורות מכוח הוראות חוק ההגבלים העסקיים ומעניקה לרשות להגבלים עסקיים כלי פיקוח וסמכות למתן הוראות במקרה שבו תמצא פגיעה בתחרות.

3.3. בחינת המצב במדינות אחרות במערב

40. מנגנון זה להקמתו של תאגיד המחזור כמעט וזהה למנגנון הקיים בשוודיה והמופעל על-ידי ונברה בשם Returpack. אף שם נדרשו לעניין הרשויות האמונות על חוקי ההגבלים העסקיים, והגיעו לכלל מסקנה כי אין כל מניעות להפעלתו של תאגיד מחזור על פי מנגנון זה, ואין בו כדי להקים חשש כלשהו לפגיעה בתחרות.

תרגום לאנגלית של החלטת הרשויות השוודיות מצורף לבקשה זו ומסומן כנספח ד'.

41. גם שם, נדונה השאלה האם יש לראות בהקמת תאגיד המחזור משום הסדר כובל. עמדת הרשויות היתה כי אין לראות פסול בהקמת התאגיד, שעה שהקמה זו נובעת מהוראות החוק:

"The applicability of competition law

Anti-competitive agreements which do not express the free will of the parties to it, but are the direct or intended result of legislation or the unavoidable effect of it, do not fall within the scope of the Competition Act.

Even if the above-mentioned regulations do not expressly force the economic operators to co-operate within recycling systems, they nevertheless constitute an incentive for co-operation. With reference to the

provisions in the regulations, the economic operators are jointly creating recycling systems. The aim is to establish a single nation-wide system for each packaging material. (For specific types of packaging - i.e. packaging made of glass, cardboard and aluminium - there are already systems established on the Swedish market). In these cases it is a delicate and complicated task to decide to what extent an activity is necessary in order to achieve the targets for recovery and recycling laid down by law, and to what extent the activity goes beyond what is a requirement of law. There is obviously a risk that this type of environmental regulations, although they do not expressly provide for it, might lead to activities restricting competition on the market. One example is that the functioning of the systems to some extent needs a certain exchange of information, e.g. on the volume of packaging put on the market. It is important to make sure that this information is really necessary and that it is treated as strictly confidential. Another example is if the use of recycled material is limited, i.e. if it is available as raw material only to certain producers or products. This might diminish incentives for technical progress.

It can also be anticipated that the present systems for collecting packaging will, at least to begin with, each get a sole position on the market for their respective packaging material...”¹

42. במילים אחרות, אף כי קיימים סיכונים מסוימים לתחרות, הקמת תאגיד מחזור בצורתו המסוימת היא תוצאה ישירה של הוראות החקיקה הרלוונטיות, ולפיכך פטורות.

---

¹ Competition Policy and Environment, OCDE/GD(96)22, Competition Policy Roundtables/Les tables rondes sur la politique de concurrence, No. 1, Contribution from Sweden (<http://www.oecd.org/daf/clp/Roundtables/ENVR08.HTM>, visited 20.12.2000).

43. תימוכין נוספים למסקנה כי אין בתאגיד המחזור כדי לפגוע בתחרות ניתן למצוא בהחלטת רשות התחרות השוודית בעניין חברת Returpack. בין קביעותיה ניתן למצוא את אלה:

בנושא מבנה הבעלות -

"The return system is pursued and administered by Returpack, a company owned by PLM, BSAB, indirectly owned by several Swedish breweries and by the trade, which owns both directly and indirectly. The owner companies within each category are competitors in all essential respects.

The Competition Authority finds that the ownership relations within Returpack themselves do not appreciably limit the competition since the part-owners are said to be free to participate in and establish other return systems, both for aluminium cans and for other packing types."

44. ע"ז יש לציין את מסקנות הרשויות השוודיות בעניין החשש מזליגת מידע -

"However, the return system also implies that manufacturers of aluminium cans, importers of beverages in aluminium cans and importers of empty aluminium cans charge a deposit for all return cans delivered within the country and transfer the deposit amount to Returpack. By way of this procedure, certain information about the sales of aluminium cans on the Swedish market which may be attributed to individual companies within these three company categories, may continuously be read.

It is of importance to the judgement of the information collection how the collected information is handled. It has been adduced in this matter that full information as a result of the participating companies' accounting obligation is only available on office clerk level within Returpack. **Any accounting of the submitted information to**

Returpack's Board of Directors or to other interested parties is reportedly not taking place. Under these circumstances, the risk of information readable by Returpack by the provision of deposit amount as well as the application of EAN-codes, leading to a coordination of the participating parties' commercial actions appears to be small. An information system also appears to be necessary for the return system's function as a deposit system. Against this background, the Competition Authority finds that the accounting of information within the return system does not constitute such a competition limitation as is stipulated on in Section 6 of the Competition Act."

45. גם במדינות אחרות במערב, בהן יפאן וארצות סקנדינביות אחרות, בחרו במנגנון פעולה דומה.

46. עולה מכל זאת כי אותן חששות העולים לכאורה מהסדר זה, נבחנו אף במדינות אחרות, אולם בסופו של דבר הגיעו הרשויות שם למסקנה כי יתרונות תאגיד המחזור עולים בהרבה על החשש מחסרונותיו האפשריים.

ג. סיכום

47. מכל האמור לעיל, עולה כי תאגיד המחזור, נשוא בקשה זו, הינו כלי חיוני ואף הכרחי להגשמת מטרותיו של חוק הפיקדון - עידוד וייעול איסוף ומחזור מכלי משקה ריקים, כאמצעי ראשון במעלה לקידום איכות הסביבה.

48. בכך, יתרום ההסדר המוצע רבות לטובת הציבור, בין השאר, בתחומים הבאים:

48.1. שיפור רמת הנקיון ברשות הרבים;

48.2. הקטנת כמות האשפה המופקת והנטמנת;

48.3. הנהגת שיטה שתעודד ותמריץ ייצור ושימוש במכלי משקה הניתנים למחזור;

48.4. מניעת בזבז משאבי טבע וקרקע לצרכי הטמנה;

48.5. הבטחת יעילות מירבית בהקצאת משאבים;

48.6. צמצום בהוצאה של מטבע זר מן המדינה;

49. ההסדר המוצע אינו מעורר חשש של ממש לפגיעה כלשהי בתחרות, מהטעמים המפורטים לעיל, ובעיקר מאחר ותאגיד המחזור אינו רשאי לחלק רווחים ואף לא לפעול בכל עניין מלבד איסוף ומחזור מכלים ריקים בהתאם להוראות החוק. הריחוק בין תחומי העיסוק של תאגיד המחזור ואלו של המבקשות, כמו גם האמצעים הנוספים שנקטו המבקשות בעיצוב ההסדר (מינוי דירקטורים מהציבור, מינוי מומחה חיצוני לקביעת שיעור דמי הטיפול ועוד), מבטיחים אף הם כי הפגיעה האפשרית בתחרות, תהיה מצומצמת ביותר. אף הממונה על ההגבלים העסקיים נתן את ברכתו להסדר המוצע.

50. אשר על כן ובשל כל אחד מן הנימוקים המפורטים לעיל, יחדיו ובמצטבר, מתבקש בית הדין הנכבד לאשר את ההסדר.

- העתקי המסמכים המצויינים בסעיף 4 מצורפים בזה.
- פרטי ההסדר הכובל האמור, נמסרו לרישום במרשם ההסדרים הכובלים ביום 27.3.01.
- המבקשות מבקשות היתר זמני לפי סעיף 13 לחוק ההגבלים העסקיים.

בנימין רוטנברג, עו"ד
רון גזית, רוטנברג ושות'
ב"כ המבקשות

רשות ההגבלים העסקיים

12 מרץ 2001

טיוטת תנאים לפעילותו של תאגיד המיחזור

1. הגדרות

- "אדם" - לרבות תאגיד;
- "אדם קשור" - אדם השולט בחבר בתאגיד המיחזור, תאגיד הנשלט על ידי חבר בתאגיד המיחזור וכל תאגיד הנשלט בידי מי מאלה;
- "בית עסק" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;
- "דירקטור חיצוני" - כמשמעותו בחוק החברות, התשנ"ט - 1999;
- "הממונה" - הממונה על הגבלים עסקיים;
- "זיקה" - כל אחד מאלה: קיום יחסי עבודה או מתן שירות באופן אחר, קיום קשרים עסקיים, החזקה בזכות בתאגיד או כהונה כנושא משרה;
- "זכות בתאגיד" - כל אחת מאלה:
- (1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה;
  - (2) זכות להצביע מכוח מניה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לאסיפה כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע מכוח המניה;
  - (3) זכות למנות דירקטור או מנהל כללי, ובתאגיד שאינו חברה - בעלי תפקידים דומים; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או מנהל כללי בתאגיד כבעל הזכות למנותו;
  - (4) זכות להשתתף ברווחי התאגיד;
  - (5) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;
  - (6) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (5), אף אם תוארה שונה.
- "חבר בתאגיד" - יצרן, יבואן או אדם אחר שלו זכות בתאגיד המיחזור;
- "חוק ההגבלים העסקיים" - חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח - 1988;
- "חוק הפיקדון" - חוק הפיקדון על מכלי משקה, התשנ"ט - 1999;
- "יבואן" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;
- "יצרן" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;
- "מכל משקה" - כהגדרתו בחוק הפיקדון;
- "מקבלי שירותים מהתאגיד" - יצרנים ויבואנים של משקאות ובעלי בתי עסק שאינם חברים בתאגיד מיחזור אך מקבלים שירותים מתאגיד מיחזור כאמור;
- "תאגיד המיחזור" - תאגיד מיחזור שהוקם לפי חוק הפיקדון.

2. תאגיד המיחזור מונופולין

תאגיד המיחזור יוכרז כבעל מונופולין בשרותי איסוף של מכלי משקה.

3. חברות בתאגיד המיחזור

- (1) כל יצרן, יבואן או בית עסק יהיה רשאי בכל עת להצטרף כחבר בתאגיד המיחזור ויהיה זכאי לייצוג בניהול ענייני התאגיד;
- (2) על אף האמור בסעיף 8א(א)(2) לחוק הפיקדון, לא יהיה ארגון המייצג יצרנים, יבואנים או בתי עסק, חבר בתאגיד המיחזור.

4. הנהלת תאגיד המיחזור

- (1) לפחות שליש מחברי דירקטוריון תאגיד המיחזור יהיו דירקטורים חיצוניים;
- (2) אדם שהוא נושא משרה או עובד מנהלי בכיר במיחזור בתאגיד המיחזור לא יהיה נושא משרה, עובד או יועץ בתאגיד המיחזור, והכל בין במשרת ובין בעקיפין;
- (3) על אף האמור בסעיף קטן (2) לעיל, רשאי הממונה לאשר, מראש ובכתב, מינוי של עובד מנהלי בכיר במיחזור בתאגיד המיחזור כנושא משרה, עובד או יועץ בתאגיד המיחזור;
- (4) כל אדם המשמש כנושא משרה, כעובד מנהלי בכיר ואו כאחראי מטעם תאגיד המיחזור על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון, יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו ומדי כל עשייה חודשים קלנדריים, על כתב הותחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א'.

5. פעילותו של תאגיד המיחזור

- (1) בפעילותו של תאגיד המיחזור, יתבצעו המגעים בין החברים בתאגיד באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות בין החברים בתאגיד המיחזור, כולם או מקצתם; בכלל זה -
  - (א) החברים בתאגיד המיחזור לא יעבירו לתאגיד המיחזור ותאגיד המיחזור לא יקבל מהחברים בו כל מידע שעניינו עלויות, רווחיות או תמחור הנוגעים לפעילות מי מחברים בתאגיד ואו למתחרה של מי מהם;
  - (ב) מידע שחועבר לתאגיד המיחזור הנוגע לענייניו של חבר בתאגיד לא יועבר לחבר אחר בתאגיד;
  - (ג) מגעים בין החברים בתאגיד המיחזור ייערכו בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולו השוטף של תאגיד המיחזור בלבד ולשם כך בלבד;
  - (ד) מנהל תאגיד המיחזור, מנהל התפעול, מנהל הכספים והאדם האחראי מטעם התאגיד על הדיווחים לפי סעיף 10 לחוק הפיקדון לא יהיו בעלי זיקה כלשהי למי מהחברים בתאגיד המיחזור.
- (2) תאגיד המיחזור יקבע נהלים כתובים להבטחת קיום האמור בפסקאות משנה א' - ד' לעיל.

(2) התגלעה מחלוקת מהותית בין שני המומחים או פער משמעותי בגובה דמי הטיפול שקבע כל מומחה כאמור בסעיף קטן (1) לעיל, רשאי התאגיד למנות מומחה חיצוני שלישי שיתקיימו בו תנאי הכשירות הנדרשים מהמומחים דלעיל, אשר יכריע בסוגייה זו ;
(3) המומחה או המומחים, על פי העניין, יעבירו אל הממונה דיווח בדבר גובה דמי הטיפול שנקבעו על ידם ויפרטו את הבסיס הכלכלי לפיו הם נקבעי.

8. קבלני משנה של תאגיד המיחזור

בחירת קבלני המשנה של תאגיד המיחזור תיעשה בדרך של מכרז תחרותי המבטיח כי, בכפוף לתנאי מינימום במכרז, ההצעה הזוכה תהא ההצעה הזולה ביותר.

9. אי אפליה

(1) שירותי תאגיד המיחזור, לרבות גביית דמי הטיפול, יינתנו לחברים בתאגיד המיחזור ולמקבלי שירותים על בסיס שוויוני ;
(2) אות לשנות, בראשית השנה, יעביר תאגיד המיחזור לממונה אישור חתום על ידי רואה חשבון חיצוני לפיו בשנה שחלפה ניתנו שירותי תאגיד המיחזור על בסיס שוויוני.

10. צעדים בעלי השפעה זהה

תאגיד המיחזור והחברים בו יימנעו מנקיטת צעדים העלולים להביא להפרת תנאים אלה.

11. תחולה

(1) כל איסור או הגבלה החלים על תאגיד המיחזור, מי מחבריו או אדם הקשור במי מהם יחולו בין במישרין ובין בעקיפין, לרבות באמצעות אדם אחר ;
(2) תנאים אלה יחולו על תאגיד המיחזור, על החברים בו ועל כל אדם קשור במי מהם. מובהר בזה כי הפרת התנאים על ידי אדם קשור מהווה הפרה של התאגיד או מי מחבריו הקשור באותו אדם.

12. הכרעה ופרשנות תנאים אלה

כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה ; למען הסר ספק בלבד יובהר כי אין באמור כדי לגרוע מזכותו של צד לעתור לבית הדין להגבלים עסקיים בהתאם לקבוע בסעיף 35 לחוק ההגבלים העסקיים.

13. שונות

אין בתנאים אלה כדי לגרוע מחזקאות חוק ההגבלים העסקיים.